

קזוויו ואני יוצרים יחד, כבר חצי עשור, לא במקרה, לא בטעות, לא רק מטעמי נוחות, אנחנו יוצרים יחד כדי לכרוך את הקריירה שהיא החיים שהם הקריירה, לא לאפשר מצב שרק אחד או אחת מאיתנו מתקדם והשני נשאר מאחור, יוצרים ביחד, הכל, תמיד.

העבודה הראשונה שלנו *Take Down* הייתה וריאציה על היאבקות בידורית (WWF). עשינו כל מיני וריאציות על זה, חלקן סטיות, חלקן דינמיות. הכי אהבתי את השליש האחרון של המופע: אחרי הגונג הלכנו מכות כמו שרק זוג יכול, מכות על אמת, פיצוצים, קרענו זה לזו את בגדי הגוף הצבעוניים, לא כאקט ארוטי, יותר כאקט של השפלה, של "All hell breaks loose", ואז הפעמון מצלצל, חוזרים לפניות שלנו, נגמר הסיבוב, ממתינים, מתמתחים, לוקחים שלוק מהבקבוק. הפעמון מצלצל שוב, חוזרים לזירה, הפעם בנינוחות, ברכות, מתקרבים בעדינות זה לזו, השפתיים כמעט נוגעות, ואז לוקחים את הראש אחורה בבבת אחת, בתיאום מושלם, ויורקים צבע לזה לפרצופה של זו. מוזיקת רוק נכנסת ומתחילים בקטע האחרון, שהוא איפשרו בין WWF לליפטים של מחול. באחת הנרסאות קזוויו שפכה עלי בסוף המופע דלי קרח, באחרת היא שברה לי גבס על הראש, בשניהם היא עשתה ספירה לאחור, יחד עם הקהל. הופענו עם העבודה הזו לא מעט, יותר בחו"ל מאשר בארץ, בבולגריה, צ'כיה, נורבגיה, קרואטיה, גרמניה, ספרד, איטליה ויפן. בחלק מהמקומות היה טירוף, בחלק הייתה אווירה משונה. לפעמים הקהל ביקש הדרן שלוש פעמים ברצף, ושאל איתנו ביחד במקומות הנכונים, לפעמים אנשים יצאו באמצע. ביפן היה הכי מוזר.

מתברר שיש לו רצועות בברכיים, בשתיהן, וגם מלא טסטוסטרון. בלילות מסביב למדורה מדברים על יצירה דמיונית ש"אין בה חארטות", שאין בה ייצוג, שהכל בה אמת. באותו לילה היה נדמה שאנחנו מבינים איש את רעהו, בדיעבד גילינו שקל מאוד להסכים כשהטקסט כללי, כשאין פרטים להתחייב אליהם.

אז באחת הפעמים שנועם חזר מההורים שלו בגלובע, הוא הביא איתו מלא בולי עץ שהוא חטב ביער, בערך 15, וקבענו חזרה. קודם כל השחזתי את הגרזנים. היה לי גרזן אחד שהיה שייך לדימה טולפנוב ז"ל (בעלה של עידית הרמן), שניהם יסדו יחד את תיאטרון קליפה לפני כמעט שלושה עשורים), והייתי רוצה לכתוב שהוא הוריש לי אותו, אבל יהיה מדויק יותר לומר שאספתי אותו מהמחסן אחרי שהוא נפטר. זה גרזן מאוד ספציפי, מהסוג שקשה להשיג בחנויות, ורציתי עוד אחד כזה. אז אספתי ראש גרזן חלוד מאתר בנייה, שייפתי אותו היטב, ריתכתי אותו לרגל של עגלת סופר. יצא מאוד דומה למקור, ועכשיו היו לנו שניים.

מתחילים את החזרות, גרזנים, בולי עץ ושרשראות מתכת, מרביצים, מרביצים, כאילו אין מחר, תולים את הבולים כמו שקי איגרוף, קושרים אותם עם שרשראות וסוחבים אותם כמו תרמילים, מערסלים אותם, וכל הזמן הגרזן מכה, כמו בטירונות יחידה, מכה-שיסוף-דקירה-התחמקות וחוזר חלילה, לפצוע ככה את הבולים מעורר הרגשה מזוהה, הם לא מדממים אבל יש קוויץ ענק בלב. ברגעי המנוחה יש תחושה מזוהה שלא עוזבת.

מנסים אחרת, משאירים את הגרזנים בפניה ונשארים רק עם הבולים, סוחבים אותם, דורכים עליהם, בונים מהם מגדלים, זה כמעט בכיוון, אבל משהו עדיין חסר,

Log Out: מחשבות בעקבות היצירה

מבקשים מקזוויו לשבת בפניה, עם הגב לקהל ולחטוב איזה בול בשביל הקצב, פתאום אנחנו מבינים שזה בעצם טריי.

דרור ליברמן

בכל מקרה, עם כמה שזה היה ברוטלי וכביכול על הקצה, הרגשתי אי-נוחות מסוימת מהנדר הזה, ביחד לנצח, בלתי נפרדים מקצועית. חששתי שאני לא מצליח לדחוף אל הקצה שלי, שמכל מיני בחינות אני עדיין נאלץ להחזיק משהו, מתפשר באיזה אופן. זה נעשה עוד יותר ברור כשקזוויו קרעה את הרצועה בברך ימין. חצי שנה של "סחיבה" של הפציעה, ניתוח, השתקמות ארוכה-ארוכה, סוג של חזרה לשגרה, ואז נקרעת לה הרצועה גם בברך שמאל, בחזרה גנרלית.

למעשה, היצירה *Log Out* התחילה בטקסט. לא כל העבודות ככה, לא אצלנו ובטח שלא אצל כולם, אבל כאן זה היה ככה, ממש. הייתי בתחילת הרומן שלי עם עולם הגרוטאות (junk) והאפשרויות הטמונות בו, תקופה שבה כמעט לא ישבתי על המחשב, בערך פעם בשבועיים, שאר הזמן אני בחוץ, מסתובב, אוסף, חותך, מנסר וקודח. היה איזה קול קורא שרציתי להגיש אליו, אז זמזם לי בראש שאני רוצה לכתוב משהו, אבל לא ידעתי בדיוק מה יש לי לומר, והחלטתי שהפעם אני לא מסמן וי, אם יהיה לי מה לכתוב אני אכתוב, ואם לא, אז לא, מצדי לשלוח להם דף ריק. נתתי לדלדליו להתקרב בצעדי ענק, בלי לפתור את הבעיה ביעילות, בלי להקדים לה תרופה.

בוקר אחד קמתי בחמש, זה היה קורה לי באותה תקופה. מוקדם מדי לעשות רעש. אני מכין לי קפה שחור, מגלגל סיגריה, ופתאום יש לי את זה, הטקסט נובע מתוכי, אני פותח את המחשב ומתחיל להקליד בשקט:

המילים האלה הן למעשה תיאור מפורט של הרגע שבו הרוח של דימה טולפנוב נכנסה בי

מאת ובביצוע: קזוויו שיוניורי, דרור ליברמן, נועם בן ישראל; דרמטורגיה: עידית הרמן; עיצוב תאורה: יניר ליברמן; ניהול הצגה: אורין יוחנן; היצירה נוצרה בתמיכת משרד התרבות וקרן רבינוביץ

כשנישנו ליצור את *Log Out* בכלל רציתי ליצור דואט גברי, סחי, כמה שיותר טסטוסטרון, רציתי ללכת על זה פעם אחת ולקוות שיעבור לי. התקשרתי לנועם, שעדיין לא ממש היה רקדן או יוצר באותו שלב, אבל הרגשתי שיש לו פוטנציאל ובכל מקרה לחטוב עצים הוא יודע, נועם הוא הגבר הכי גבר שאני מכיר, יודע לרתך, לנהוג, להעמיס, לחתוך, לסחוב, להחנות רוורס עם עגלה, וכמובן, נכה רגשית. אני מציג לו בקצרה את המחשבות שלי על הדואט ושואל אם זה מעניין אותו, מחליטים לדבר על זה לעומק, הולכים לטיול בצפון, שלושה ימים, תרמילים על הגב, ישנים בערסלים, מבשלים על מדורות, מנווטים, איכשהו יוצא שעוברים בהמון קברי צדיקים. אנחנו מדברים המון, כלומר אני מדבר המון, נועם בעיקר מקשיב.

Log Out, created by Dror Liberman and Kauzyo Shionoiri. Dancers (left to right): Liberman, Shionoiri and Noam Ben Israel, photo: Tito Soffredini

ועל אף שאז לא ידעתי לומר את זה, וגם הגזמתי לגמרי עם הניים דרופ, כבר התחלתי להבין שאני רוצה מאוד לחזור, לחזור לבמה, לקהילה, לסטודיו, שהימים הארוכים ברמזורים הם רק בשביל זה, בשביל לחזור יום אחד מהגלות, שאף פעם לא רציתי לעזוב באמת. באותה תקופה ההבנה הזו רק התחילה להתגבש, אז כתבתי:

אני חוזר משנתיים וחצי של גלות, של התנזרות מהקופסה השחורה, את הפירלנס אצל שרונה פלורסהיים ונמרוד פריד החליף מרתון התשה עצמית במעברי החצייה, את ההעברות הבנקאיות כל חודש מקליפה החליפו מטבעות של שקל, שנקל או חמש שנמסרו דרך חלונות של רכב, ביחד עם ניסיונות לעזור לי למצוא עבודה, את החפירה בסטודיו החליפה נבירה במזבלות, את חוות הדעת של מועצת הפיס לתרבות ואמנות ואת ההתכנסות השנתית של האגודה הישראלית לחקר המחול החליפו מומחי אלקטרוניקה וחומרי נפץ סמי-פלילים, את המאמרים של רן בראון בקבוצת הקריאה החליפו מפרטים טכניים של מוצרים בזמיר טריקים ועצות של מוכרים בטמבוריות, את המופעים המתארחים בפסטיבל ישראל החליפו יוטיוברים אוטריים שלא ברור אם הם בונים או הורסים, את כדור הטניס וגומיית הפילאטיס החליפו דיסק, מברגה, משקפי מגן ושופין, לא דווקא בסדר הזה, את הקולנות המתערסלים על הרצפה כל בוקר חצי שעה לפחות החליפו קבצנים וגנבי אופניים. הדבר היחיד שעוד שמר על ערכו הוא הפידבק של קזויו, באנגלית רצוצה, מבוססת על אוצר מילים מאולתר, הוא הפך להיות נייר הלקמוס היחיד שעל פיו אני בורר בין עיקר לטפל, אותה קזויו שנוערת בי כשאני מפליץ מתחת לשמיכה המשותפת.

כמו דיבוק, זה קרה לא ממש מזמן, בערך שלוש שנים אחרי שהוא נפטר, זה קרה ברגע שבו הפסקתי להתנצל על שאני מבלה יותר זמן בסדנה מאשר בסטודיו, הרגע שבו הבנתי ש"החומר" הוא לא סמים, והוא לא "חומר תנועתי", והוא לא "החומר המזין את הרוח", אלא הוא חומר גשמי, הוא עץ או מתכת או פלסטיק או אלומיניום, הוא סנסוגת מוזרה מייד אין ציינה, חומר עם משקל, חומר עם טקסטורה, חומר שאפשר להזיק לו, אפשר לפצוע אותו, אפשר להפיק ממנו צליל, אפשר לרסק אותו, בחלק מהמקרים אפשר לכלות אותו, או להתמיר אותו למשהו אחר לגמרי.

הרגשתי כאילו הצלחתי לנסח משהו שהציק לי המון זמן, איזו תחושת אשמה על כך שאולי אם אני כל הזמן מטייל במזבלות, אם אני לולין רמזורים עם חברים נרקומנים, אז אני לא באמת רקדן, לא באמת יוצר. הניסוח הזה עשה את הלב שלי ענן ורוד.

באותה תקופה לא ממש ידעתי לעשות משהו אחר חוץ מלריב, להתנגח, להתווכח, גם אם בנימוס, גם אם ברהיטות, גם אם מסיבות טובות, אז הוספתי גם את הפסקה הזו, לוודא שהם מבינים מה דעתי עליהם, היום אני מוריד טקסטים מהסוג הזה בעריכה.

לאחרונה, הבנתי שבכל פעם שאני ניגש לשרטט קווי יסוד ליצירה חדשה אני מתחיל מהרגע שבו המורים שהיו לי הפכו לרוחות רפאים, לזיכרון חצי ממש, קיימים ולא קיימים באותו זמן. כמו פינה באוש הסהרורית ב"תנועה מגונה" של הלל קוגן, וההקלה שאני מרגיש כשאני יודע שגם אלו שעייני נשואות אליהם היום ילכו בדרך הזו בעוד זמן כלשהו, יאבדו את האחיזה שיש להם בי, יפסיקו להיות אורקל דמיוני שאני מנסה לרצות, שבעלי הסמכות הדמיוניים שמכיתי ותחלפו.

ואז החלק האחרון, הסיכום, שמנסה להסביר מה אמור לקרות, שאמור להיתרגם לפעולות או לאיזשהו היגיון בימתי:

מאז השירות הצבאי שלי, יש לי סנטימנט חזק לדיסטופיה, למצב הקיצוני הזה שבו יוצא "מי שאתה באמת", לדברים שאפשר לראות רק כשממש קשה, כשכבר לא נשאר שום דבר ממה שהכרנו, ממה שחשבנו על עצמנו, כשאנחנו נשארים עם איזו תמצית עירומה, זה בעיקר קשה ותפל ומאכזב, אבל אם מתגלה משהו שהוא מעבר לעצלות או לסתמיות שבדרך כלל מתגלות במצבים קיצוניים כאלה, זה באמת מרגש, זה משהו שנשאר לכל החיים בתחילת הקורונה (אביב 2020) היה באוויר רמז של דיסטופיה, רגע שבו העולם עצר מלכת, שכל מה שהכרנו השתנה, זה כמעט מיותר לכתוב את המילים האלה, כי נהרות של דיו כבר נשפכו על התקופה הזו, הטלטלה שעברה על כולנו, אבל אני בכל זאת בוחר את זה כנקודת פתיחה, לא באמת כנקודת התחלה, יותר בתור הזדמנות "לצאת מהארון" כחובב דיסטופיות מושבע, כמי שבמובן מסוים מחכה לאסון כל חייו, רומנטיקן של אסונות.

סף האסון מרסק את המשמעויות כמו שהכרנו אותן, מרוקן מתוכן את מה שחשבנו שלמענו אנו חיים, ומצד שני, מגלה רכות, פיוט ותקווה, במקומות שלעולם לא דמיינו איכויות כאלה, סף האסון טומן בחובו אפשרות להתמרה.

כשאני קורא היום את המילים האלה אני שמח ונבוך. שמח במין סיפוק של וואלה, זה לא במקרה שיצא מה שיצא, שהעבודה הזו מפעילה אותנו כל כך וגם את הצופים, שהפידבקים חיוביים, הצלחנו לנסח ניואנסים להביא משהו מאוד אישי, מאוד ספציפי.

ונבוך כי אני מבין כמה מעט ידעתי על הדרך שעוד מצפה, על התחתית שהיינו מוכרחים לעבור דרכם, נבוך כי אני מבין שהבאתי את האסון אל סף דלתנו, בלי לשאול או לבקש רשות מהשותפים לדרך.

והיום, כשסף האסון כבר מנוסח לתוך 45 דקות עם התחלה, אמצע וסוף, עם טריילר וסטילס וקורדיטים אני שואל את עצמי אם הפינה הזו נסגרה (לפחות ליבנתיים) או שבלי לשים לב אני ממשיך לחפש אסונות לפסוע על סיפם.

Log Out זו עבודה מסוכנת, כל הזמן על הקצה, לא מסוכנת כמו יאללה משאלת מוות בואו ניפצע, אלא מסוכנת כמו הסכנה שיש בקרקס, מסוכנת במובן שאין מקום לטעויות, ובדרך כלל אין טעויות, יש וירטואוזיות, כלומר יש טעויות, וכתוצאה מזה יש פציעות, כמו שאפשר בתמונות אבל רק בקצוות, ברגעים של חוסר ריכוז, אבל הסכנה שם רק כדי לחייב את הדיוק, כדי לתת לאינסטינקטים לעבוד.

יש משהו מבין בלהיפצע בעבודה, זה כביכול מנוגד לאיזו אתיקה מדומיינת. בכלל להיפצע זה מבין, כאילו זו עדות שקפצת מעל הפופיק, שניסית משהו שהוא מעל היכולות שלך. קוזיו ואני נפצענו באותו שבוע. ביום שני עשינו ראן מלא בפעם הראשונה, באחד הקטעים נועם מוסר בולים לקוזיו, והיא מחליקה אותם מתחת. איבדנו קשר עין לאיזה רגע, והבול היה בתוך האף שלי. בהתחלה ניסיתי להמשיך את הראן, להגיד שזה שום דבר, אבל אחרי שעה וחצי כבר הייתי במגדל המאה אצל כירורג זקן. לקחנו יום חופש אחרי שנפצעתי, כדי להירגע, להוריד לחץ ולחזור רעננים. השתעממתי.

ביום רביעי עשינו שוב ראן, ממלמלים לעצמנו "בלי להיפצע בלי להיפצע", כמו מנטרה שאמורה לשמור עלינו, שתי דקות לסוף אני בועט בקצה של בול עץ ארוך שקוזיו החזיקה, היא לא הייתה מוכנה ובכללי הבעיטה הזו בכלל לא בחומר, אלתור מיותר, קוזיו מופתעת, חוטפת את הבול למצח.

אני נפצע הרבה, אבל מחלים במהירות חריגה, קצת כמו וולברין מאקס־מן. באופן רחב יותר אני ממש מקבל סיפוק מההסתכנות, היו שנים שזה היה המוטיב העיקרי בחיים שלי, משאלת המוות, חיים על הקצה. היום אני משתדל רק לתת לזה להיות שם, לא להתכחש ולא לפמפם. קוזיו כמעט לא נפצעת, רק הברכיים הארוכות האלה, אבל היא מצאה דרך לעקוף את זה, עושה עבודה גופנית כל כך עמוקה עד שלפעמים היא שוכחת שאין לה רצועה.

נועם יצא בריא מהשבוע המקולל הזה, אבל בערך חודש אחר כך הוא נסע עם אבא שלו ואחיו הקטן לחרמון, לעשות סנואובורד. בבוקר של היום השני לחופשת הסקי המקומית הוא איבד ריכוז לרגע והתרסק. היד שלו כואבת, אבא שלו ואחיו נשארים לגלוש, נועם מפנה את עצמו לבית חולים זיו בצפת, במיון אומרים לו שהיד שלו שבורה, שמים לו גבס. הוא מתקשר לעדן אותי, אני אומר לו שהוא דביל, איזה רקדן הולך לעשות סנואובורד?

היצירה עלתה בבכורה בפברואר 2022, אחרי תקופה שבה התרגול עם החומר הפך יומיומי, הפך נורמלי במידה, כאילו אלו לא בולי עץ כרותים אלא אובייקטים בימתיים. הנס הקטן הזה שקורה ביצירה, התנרמלות של המשונה. תלינו הרבה תקוות בפעולה הזו, כמו שניכר בכל מה שכתבתי עד עכשיו, אלא שעד אותה נקודה הכל היה חלק מאיזה דיון פנימי, ומאז הבכורה התחיל התהליך של החשיפה לקהל, של להוציא את היצירה מאחזקתנו, לתת לה להיות דבר בעולם.

בשבועות שלפני הבכורה היצירה קרמה שכבה נוספת של חומר: את העור והגידים של מוצר בימתי. עיצוב תאורה, בחירת תלבושות, צילומי סטילס, עיצוב גרפי, טקסט תכנייה וקידום ממומן, היצירה עוברת להימדד על פי טיב הביקורות ומכירת הכרטיסים, מה שעד לפני רגע היה התנסות יצירתיות טהורה, נהפך למטבע עובר לסוחר, לדבר שיכול להצליח ויכול להיכשל. באופן שאינו מובן מאליו, הפעם השלב הזה נמצא מספק מאוד, עשיר, היצירה קיבלה חיים משל עצמה, עזבה את מחוזות הדמיון הפרטיים ואת חללי החזרות המוגנים, וזכתה לקבל פרשנות, עומק ותוקף שאולי קיווינו שיש בה, אבל לא יכולנו לדעת זאת בוודאות.

רק אחרי הבכורה הבנו עד כמה המינימליזם משמעותי ביצירה הזו. רן בראון (הארץ, 3.6.22) השווה את היצירה לשירת הייקו, וציטט את ההגדרה של יואל הופמן לחוקיות המאפיינת את המקום והזמן בשירת הייקו: "המקום והזמן הם תמיד כאן ועכשיו, ואף על פי כן אותו כאן־עכשיו הוא כל המקומות וכל הזמנים, שום מקום ושום זמן".

רק אחרי הבכורה הצלחנו לשמוע בבהירות את פסקול היצירה, המורכב מהסאונד של בולי העץ הכבדים המונחים, מוחלקים או מוטחים אל הרצפה. הצלחנו לשמוע את הסאונד של הנשימות המאומצות שלנו, קופאים ברגע אחד בין התמונות הבימתיות התובעניות, ופרקי הדממה שלפני זורחים בבהירות. גילינו שהפסקול הוא אולי הדבר החשוב ביותר ביצירה הזו.

דורר ליברמן (1988), יליד באר שבע, אמן פרפורמנס רב־תחומי, בוגר הסדנה להכשרת רקדנים בחיפה ו"כלים", גוף לעבודה כוריאוגרפית. חבר תיאטרון קליפה מאז 2014.

קוזיו שיונירי (1984), ילידת טוקיו, בעלת תואר שני מהאקדמיה למחול וחינוך גופני בטוקיו, חברת תיאטרון קליפה מאז 2010. הם זוג בחיים ועל הבמה, יוצרים יחד החל משנת 2015, מייסדים שותפים של TakeDown productions. יצירותיהם זכו הן לשבחי הביקורת והן בתמיכה מגורמים רבים, בהם קרן רבינוביץ, משרד התרבות והספורט, מועצת הפיס לתרבות ואמנות, עיריית תל אביב, ועוד. עבודותיהם מוצגות במסגרות המובילות בארץ ובעולם, בשנים האחרונות השניים הוזמנו להופיע, ליצור וללמד ביפן, בולגריה, אלבניה, נורבניה, גרמניה, קרואטיה, שווייץ, ספרד, צ'כיה, ופולין.